

Інституту педагогіки НАПН України
Інститут обдарованої дитини НАПН України

ДИЗАЙН І ТЕХНОЛОГІЇ

Варіативна програма
виявлення і підтримки обдарованості учнів 5-9 класів
загальноосвітніх навчальних закладів

Укладачі: В.Тименко, А.Тарара, Б.Терещук

Схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах (протокол №1 від 24 лютого 2014 року). Лист Інституту інформаційних технологій і змісту освіти МОН України №14.1/12-Г-254

Київ – 2015

Пояснювальна записка

Програмою забезпечується наступність початкової і допрофільної дизайн-освіти обдарованих учнів загальноосвітніх навчальних закладів. Вона призначена для вчителів, які розуміють значення не лише виробничих технологій (вони є предметом вивчення у закладах професійно-технічної освіти), а, насамперед, технологій проєктувальних: ІТ-проєктування, технічного проєктування, художнього проєктування (дизайну) , технологій, спроможних забезпечити спільну навчальну діяльність обдарованих учнів 5-9 класів у школах нового типу (гімназіях, ліцеях, колежах) або в школах з поглибленим вивченням мистецтв і технологій.

Зміст програми включає компоненти: навчальний, розвивальний, виховний і діагностичний. Діагностичним компонентом передбачено виявлення профілю обдарованості: академічного, естетичного, практичного (практичного інтелекту).

Відбір змістового наповнення програми здійснено з урахуванням вимог державного стандарту. У державному стандарті базової і повної загальної середньої освіти відсутнє положення щодо поділу класів за статевими ознаками на заняттях з технологій. Натомість чітко зазначено, що «варіативні навчальні програми розробляються з урахуванням потреб різних регіонів і науково-методичних пріоритетів учителя».

Змістом стандарту передбачено впровадження основ художньо-технічної творчості в основній школі. Тематично розроблені такі базові поняття з освітньої галузі «Технології» як: технічна та художня творчість у продуктивній творчій діяльності людини, творчість у трудових традиціях українського народу, найбільш поширені ремесла та види декоративно-ужиткового мистецтва. Технічна творчість подана у тематичних блоках «Технічне проєктування» і «Технічна праця», а художня творчість – у тематичних блоках «Художня праця», «Художня графіка», «Декоративний розпис».

Учні мають навчатися фігуротворення на площині і формотворення предметів навколишнього просторового середовища з урахуванням змісту етнодизайну і з використанням інформаційно-комунікаційних технологій у проєктній діяльності. Відтак, формотворення з художньої праці і декорування з використанням художнього розпису і художньої графіки обираються вчителями і учнями з урахуванням етнічних і регіональних особливостей фігуро творення і формотворення.

Програма має компетентнісне спрямування змісту. Так, у ній враховано таке важливе положення стандарту: «до предметних (галузевих) компетентностей належать мистецька, міжпредметна, естетична, проєктно-технологічна та інформаційно-комунікаційна». Це суміжні за змістом компетентності, які інтегруються у проєктно-технологічну надпредметну ключову компетентність.

Метою інтегрованого курсу з основ дизайну і технологій є формування в учнів проєктно-технологічної компетентності, яка виявляється у цілісному сприйманні сучасного культурного простору України і здатності учнів

застосовувати знання, уміння та особистий досвід у предметно-перетворювальній діяльності з пластичних мистецтв. Пластичними мистецтвами є зображувальні (живопис, графіка, скульптура) і незображувальні (архітектура, декоративно-ужиткове мистецтво, дизайн).

Державні вимоги до проектно-технологічної компетентності з основ етнічного дизайну є завданнями для реалізації мети: проводити дослідно-пошукову діяльність у процесі проектування, визначати завдання проекту відповідно до обраної проблеми, застосовувати інформаційно-комунікаційні технології під час проектування, розуміти і виконувати елементи художнього конструювання за графічним зображенням або власним задумом, обирати та застосовувати методи художнього і технічного проектування, читати і розуміти графічні зображення, необхідні для виконання завдань проекту, визначати і здійснювати відбір інструментів і матеріалів, що необхідні для реалізації проекту, презентувати та оцінювати результати продуктивної творчої діяльності за визначеними критеріями; характеризувати основні етапи створення та особливості технічного і художнього проектування, визначати і використовувати на практиці елементи художньої та технічної творчості у традиційних видах трудової діяльності та відповідних зразках виробів, які традиційно використовуються у побуті, виявляти і переносити елементи художньої та технічної творчості на власні вироби у вигляді конструктивних елементів, мати уявлення про зміст та особливості найбільш поширених народних ремесел, промислів та видів декоративно-ужиткового мистецтва свого регіону.

У ході відбору змісту у програмі враховано особистісно зорієнтований підхід. Ознайомлення з таким видом народного мистецтва, як декоративний розпис в поєднанні із сучасними проектними технологіями сприяє залученню до навчально-виховного процесу значних резервів впливу на особистість і пробудженню етнічної обдарованості трьох профілів: практичної, естетичної, академічної.

Зміст програми розроблено на діагностичній основі. Використано комплексну діагностику (педагогічну і психологічну) для виявлення рівнів дизайн-обдарованості учнів.

У програмі реалізовано середовищний (інвайронментальний) підхід до відбору змістового наповнення. Зміст програми професійно спрямований і відображає проектувально-технологічну життєдіяльність людини у таких середовищах: людина-природа (природничий тип професій), людина-техніка (технічний тип професій), людина-художні образи (художній тип професій), людина-людина (соціальний тип професій) і людина-знакові системи (конвенціональний тип професій).

Середовища «людина-природа» і «людина-техніка» художньо проектуються учнями завдяки досвіду паркового мистецтва, яке є джерелом розвитку ландшафтного дизайну; прикладного мистецтва як джерела розвитку промислово-індустріального дизайну. Саме таке середовище є сприятливими для виявлення і підтримки практичної обдарованості учнів.

Інші два середовища («людина-людина» і «людина-художні образи»)

художньо проектуються учнями з урахуванням досвіду строю регіональних національних костюмів, який має впливати на розвиток сучасного дизайну костюма (особистісно ціннісного середовища людини); з урахуванням досвіду організації художнього побуту, який має виявлятися у сучасному дизайні інтер'єрів. Саме в таких умовах забезпечується виявлення і підтримка естетичної обдарованості учнів.

Середовище «людина-знакові системи» художньо проектується учнями з урахуванням досвіду декоративного мистецтва, який має стати пріоритетним джерелом розвитку сучасного графічного дизайну (в т.ч. веб-дизайну). Таке середовище є сприятливим для виявлення і підтримки академічно обдарованої особистості.

Методика проектувально-технологічної діяльності в етнічному дизайні реалізується повноцінно завдяки трьом принципам: утилітарно споживчому, етнокультурному, інформаційно-художньому. Утилітарно споживчий принцип етнотехнічного дизайну підтримується засобами технічної і художньої праці, етнокультурний – засобами декоративного розпису, а інформаційно-художній – засобами художньої графіки і технічного проектування. Методом художньо-технічного проектування досягається повноцінна реалізація зазначених принципів.

Особистісно зорієнтований підхід до реалізації завдань програми полягає у моделюванні педагогічних ситуацій вибору учнями особистісно-ціннісних тем для проектувальної художньо-технічної творчості. Автори варіативної програми керуються таким положенням: проектувальну художньо-технічну творчість учнів не можна регламентувати часом і обсягом матеріалу, заданого зовні.

Учитель обирає за основу календарно-тематичного планування, як обов'язковий, один із тематичних блоків програми: технічне проектування, технічну працю, художню працю, художню графіку або декоративний розпис. З інших блоків учитель додає окремі теми за вибором учнів для розроблення інтегрованих занять (за рахунок резерву часу).

Загальний обсяг навчального часу на програму в кожному класі – 70 год. Співвідношення навчальних годин для вивчення обов'язкового тематичного блоку і резерву часу (окремих тем, самостійно обраних учнями і вчителем з інших тематичних блоків), становить орієнтовно 50 на 50 відсотків. Таким чином створюються сприятливі педагогічні умови для виявлення і підтримки обдарованих учнів основної школи засобами проектної художньо-технічної творчості.

Структура програми

№ п/п	Тематичні блоки програми	5	6	7	8	9
		кл.	кл.	кл.	кл.	кл.
1.	ТЕХНІЧНА ТВОРЧІСТЬ: технічне проектування Ескіз і креслення у технічному проектуванні. Виконання і читання ескізів та креслень Технічний рисунок проектного зразка	35 год. + 35 год. резерв часу				

	Технічні схеми Види технічного проектування Технічні проекти учнів								
2.	ТЕХНІЧНА ТВОРЧІСТЬ: технічна праця Реалістичні професії Природничий тип професій Технічний тип професій Конвенціональні професії Соціальні професії	35 год. + 35 год. резерв часу							
3.	ХУДОЖНЯ ТВОРЧІСТЬ : художня праця Артистичні професії Садово-паркове мистецтво Етнічний дизайн костюма Графічний дизайн Етнодизайн художніх технік Український національний дизайн Творчий проект	35 год. + 35 год. резерв часу							
2.2.	ХУДОЖНЯ ТВОРЧІСТЬ: художнє проектування Вступ: мова образотворчого мистецтва Художня графіка і її види. Живопис і кольорографія.	35 год. + 35 год. резерв часу							
3.2.	Художня творчість: етнодизайн декоративного розпису Вступ Композиція в народному розписі Настінний розпис Писанкарство Розпис на поверхні різних матеріалів: петриківський розпис розпис-вибійка на тканині ручний розпис тканин. Холодний батик. вільний розпис і вузликовий розпис. художній розпис по дереву виготовлення панно для інтер'єру регіональні техніки художнього розпису Підсумкове заняття: виставка-огляд	35 год. + 35 год. Резерв часу							

5 клас

№ п/п	Зміст навчального матеріалу	Вимоги до навчальних досягнень учнів
1.	ТЕХНІЧНА ТВОРЧІСТЬ: технічне проектування	
1.1.	<i>Ескіз і креслення у технічному проектуванні.</i> Ескіз і креслення площинної деталі. Лінії креслення. Креслярський шрифт.	Знає основні типи ліній, розуміє ескіз і креслення площинної деталі. Уміє проводити лінії креслення і правильно застосовує їх, виявляє ставлення до

		написання креслярського шрифту.
1.2.	<i>Виконання і читання ескізів та креслень площинних деталей..</i> Масштаб. Геометрична побудова площинної фігури: лінії паралельні і перпендикулярні; поділ відрізка, кола, кута; багатокутник у колі. Читання креслень і ескізів площинних деталей з опорою на запитання.	Знає призначення масштабу, розуміє прийоми виконання геометричних побудов у ході креслення і ескізування площинних деталей. Уміє читати ескізи і креслення площинних деталей.
1.3.	<i>Технічний рисунок проектного зразка</i> Ескіз і технічний рисунок. Фронтальна, горизонтальна і профільна проєкції деталі у її технічному рисунку.	Знає різницю між ескізом і технічним рисунком. Розуміє особливості побудови технічного рисунка з опорою на три проєкції деталі. Уміє створювати елементарні технічні рисунки майбутнього виробу.
1.4.	<i>Технічні схеми</i> Технічні схеми складання моделей і макетів з деталей технічних і будівельних конструкторів	Знає різницю між технічним рисунком і технічною схемою. Розуміє схеми інструкцій технічних і будівельних конструкторів
1.5.	<i>Види технічного проектування.</i> Самобутнє раціоналізаторство у побуті	Наводить приклади самобутнього раціоналізаторства у побуті
1.6.	<i>Технічні проекти учнів</i>	Виконує технічні проекти за зразком учителя
2.	Технічна творчість: технічна праця	
2.1.	Реалістичний тип професій	
2.1.1.	<i>Профорієнтація на природничий тип професій.</i> Світ професій типу «людина-природа і ландшафтний дизайн». <i>Профдіагностика.</i> Педагогічна діагностика практичної обдарованості учнів.	Знає вимоги до особистісних якостей працівників природничих галузей виробництва. Уміє визначати з допомогою дорослих рівень власної практичної обдарованості.
2.1.2.	<i>Технології квітникарства.</i> Поняття про садово-паркове мистецтво: квітники, клумби, альтанки, оранжереї. Вирощування, пересаджування, зберігання рослин в т.ч. й кімнатних. <i>Практична робота (за вибором учителя й учнів)</i> Розробка макетів шкільних клумб, квітників, рослинних композицій. Організація осіннього свята квітів у класі. Технологія висаджування і догляду за кімнатними рослинами.	Знайомиться з традиційними і сучасними технологіями квітникарства. Має уявлення про садово-паркове мистецтво. Проектує квітники, клумби, рослинні композиції. Володіє технологіями вирощування, пересаджування, догляду, зберігання рослин.
2.1.3.	<i>Текстильні матеріали природного походження.</i> Текстильне виробництво. Технологія виготовлення текстильних матеріалів природного походження. Види текстильних матеріалів, їх конструктивні властивості. Праска. Безпечні прийоми під час виконання волого-теплової обробки текстильних	Дотримується технологій, пов'язаних з обробкою природних матеріалів. Презентує проекти реалістичного типу «людина-природа» Використовує інструменти для

	<p>матеріалів.</p> <p><i>Практична робота (за вибором):</i></p> <p>Виготовлення наборів із ниток і тканин для учнів 1 класу. Ручне ткання полотняного переплетення: нитки основи і піткання.</p>	<p>роботи з природними матеріалами.</p> <p>Дотримується безпечних правил роботи з інструментами.</p>
2.1.4.	<p><i>Техніка виготовлення м'якої іграшки</i></p> <p>Матеріали та інструменти для роботи з м'якою іграшкою. Правила безпечної роботи з інструментами. Лицьовий і виворітний боки тканини. Технологічні переходи: вимірювання, розрізання, розкрій, обметування, зарубцювання, способи з'єднання, оздоблення виробів.</p> <p>Стібки і строчки: ручні і машинні. Будова швейної машинки, безпечні прийоми роботи на ній.</p>	<p>Характеризує основні етапи історії розвитку м'якої іграшки.</p> <p>Вибирає матеріали та інструменти для виготовлення м'якої іграшки.</p> <p>Дотримується правил безпечної роботи інструментами, під час роботи інструментами.</p> <p>Виготовляє м'які іграшки у визначеній послідовності, з опорою на зразки.</p>
2.1.5.	<p><i>Дерево і деревина</i></p> <p>Дизайн середовища з дерева і деревини</p> <p>Дерева і обробка деревини в матеріально-художній культурі українців.</p> <p>Породи дерев. Будова дерева. Волокна у деревині. Річні кільця. Текстура деревини. Деревина у промислово-технічному і художньо-промисловому виробництві.</p> <p><i>Лабораторно-практична робота</i></p> <p>Визначення технологічних особливостей шпону, фанери, ДВП.</p> <p>Конструювання з деталей дерев'яних наборів.</p>	<p>Знає породи дерев, будову дерева, розміщення волокон.</p> <p>Визначає вік дерева за річними кільцями, розрізняє текстуру різних дерев.</p> <p>Пояснює застосування деревини у промислово-технічному і художньо-промисловому виробництві.</p> <p>Виконує пошукові конструкції із наборів деревинних матеріалів.</p>
2.1.6.	<p><i>Листові деревинні матеріали</i></p> <p>Листові деревинні матеріали. Технологія виготовлення шпону, фанери, деревоволокнистих плит (ДВП). Застосування листових деревинних матеріалів у виробництві.</p> <p><i>Практична робота:</i></p> <p>Заготовка матеріалів, відбір обладнання для технік маркетрі, випилювання лобзиком, випалювання.</p> <p>Виставка учнівських виробів із шпону, фанери, ДВП.</p>	<p>Знає листові деревинні матеріали, технологічні особливості шпону, фанери, ДВП, пояснює технологію їх виготовлення.</p> <p>Наводить приклади застосування листових деревинних матеріалів у виробництві.</p>
2.1.7.	<p><i>Техніка маркетрі («дерево'яний живопис»)</i></p> <p>Обладнання для маркетрі. Вибір візерунків.</p> <p>Перенесення зображень на шпон. Різання шпону. З'єднання деталей із шпону.</p>	<p>Знає інструменти, пристосування і матеріали для маркетрі. Уміє переносити зображення деталей на шпон, різати шпон ножом з дотриманням правил техніки безпеки і з'єднувати деталі із шпону ізольованою стрічкою і клеєм.</p>
2.1.7.	<p><i>Техніки випилювання лобзиком і випалювання</i></p> <p>Обладнання для випилювання лобзиком і випалювання. Розмічання деталей на фанері.</p> <p>Свердління фанери. Прийоми випилювання</p>	<p>Знає інструменти, пристосування і матеріали для випилювання. Уміє розмічати, свердлилити, пиляти фанеру і оздоблювати фанерні</p>

	лобзиком. З'єднання фанерних деталей у виріб. Оздоблення виробів із фанери випалюванням.	вироби у техніці випалювання. Дотримується правил безпечної праці з лобзиком і випалювачем.
2.1.8.	<i>ДД:допрофільний ігровий дизайн</i> Рекламування художніх проектів з хіміко-біологічного відділу МАН: біології, психології, хімії, сільського господарства, лісового господарства, медицини, екології тощо. Використання прийомів ейдотехніки у процесі художнього проектування і рекламування дизайнерських пропозицій природничого спрямування.	Знає особистісно ціннісні проекти з хіміко-біологічного відділу МАН. Уміє художньо рекламувати власний природничий проект мовленнєво, графічно і предметно виражено. Використовує стендову доповідь і пошуковий макет або модель очікуваної природничої продукції. Володіє відповідними прийомами ейдотехніки у ході проектування і рекламування дизайнерських природничих пропозицій.
2.2.	<i>Профорієнтація на технічний тип професій.</i> Світ професій «людина-техніка і промислово-індустріальний дизайн». Біонічні форми. Профдіагностика. <i>Розширена педагогічна діагностика практичної обдарованості учнів.</i> Практична робота. Виконує завдання вчителя щодо виявлення рівня власної практичної обдарованості.	Знає сутність поняття «біонічна форма», вимоги до особистісних якостей працівників технічних галузей виробництва, їхні найпростіші засоби і предмети праці. Уміє робити начерки біоформ майбутніх технічних конструкцій. Визначає рівень власної практичної обдарованості.
2.2.1.	<i>Механічні пристосування: давні і сучасні</i> Рука як зразок для виникнення ручних знарядь праці і пристосувань: кліщів, граблів, вимірювальних інструментів, ручок, чашок тощо. Практична робота. Реконструює «журавля» і криницю, лук, катапульту тощо.	Наводить приклади технічних конструкцій і їх природних аналогів. Виготовляє сучасні моделі транспорту та ретроаналоги із різних матеріалів (за зразком).
2.2.2.	<i>Металопластика в технічному і художньому конструюванні</i> Практична робота. Використання в макетуванні і моделюванні дроту, жерсті.	Дотримується правил безпечної праці з дротом і жерстю. Проектує словесно, кольорографічно, з дроту або жерсті конструкції за зразком, інструкцією або власним задумом
2.2.3.	<i>ДД:допрофільний ігровий дизайн</i> Рекламування художніх проектів Використання прийомів ейдотехніки у процесі художнього проектування і рекламування дизайнерських пропозицій технічного спрямування.	Знає особистісно ціннісні проекти з науково-технічного відділу МАН. Уміє художньо рекламувати власний науково-технічний проект. Використовує стендову доповідь і пошуковий макет або модель

		очікуваної науково-технічної продукції . Володіє відповідними прийомами ейдотехніки в ході рекламування і проектування дизайнерських технічних пропозицій.
2.3.	онвенціональний тип професій Світ професій типу «людина-знакова система і графічний дизайн» Графічний дизайн як вид проектної діяльності Художня і промислова графіка. Графічний дизайн у об'єктах реклами. <i>Д</i> іагностика лінгвістичного і математичного дизайну. Практична робота. Тематична презентація проектів типу «людина-знакові системи і графічний дизайн»	Вибирає об'єкти для створення пошукових конструкцій, які мають місце в професіях інтелектуального і конвенціонального типів. З допомогою вчителя робить діагностику лінгвістичної здібності. Уміє виконати тематичну презентацію про світ професій конвенціонального типу.
2.3.1.	<i>Д</i> Д: допрофільний ігровий дизайн Рекламування художніх проектів. Використання прийомів ейдотехніки у процесі художнього проектування.	Володіє відповідними прийомами ейдотехніки в ході рекламування і проектування дизайнерських графічних пропозицій.
3.	СОЦІАЛЬНА ТВОРЧИСТЬ	
3.1.	оціальний тип професій Світ професій типу «людина-людина і дизайн костюма» Етнічний дизайн: етнографічні аналоги Дизайн костюма: конструювання і моделювання сучасного професійного одягу <i>Д</i> іагностика інтраперсональної (внутрішньо особистісної) й інтерперсональної (міжособистісної) здібностей. Практична робота. Тематична презентація проектів типу «людина-людина і дизайн костюма»	Знає вимоги до особистісних якостей працівників сфери обслуговування. Уміє збирати ілюстративний матеріал з професіями сфери обслуговування. З допомогою вчителя робить діагностику внутрішньо-особистісної здібності і тематичну презентацію.
3.1.1.	<i>Д</i> Д: <i>Д</i> альовки <i>Д</i> маці ігровий дизайн Рекламування художніх проектів з історико-географічного відділу і відділу організаційно-масової роботи МАН: історії України, археології, історичного краєзнавства, етнології, географії, геології, права тощо. Використання прийомів ейдотехніки у процесі художнього проектування і рекламування дизайнерських пропозицій соціального спрямування.	Знає особистісно ціннісні проекти з історико-географічного відділу і відділу організаційно-масової роботи МАН. Уміє художньо рекламувати власний соціальний проект. Використовує стендову доповідь і пошуковий макет або модель очікуваної соціальної продукції. Володіє відповідними прийомами ейдотехніки в ході рекламування і проектування дизайнерських соціальних пропозицій.
4.	ХУДОЖНЯ ТВОРЧИСТЬ: художня праця	
4.1.	рטיстичний тип професій Світ професій типу «людина-художні образи». Дизайн інтер'єрів: художнє проектування	Знає вимоги до особистісних якостей працівників сфери мистецтва.

	<p>предметів побуту у їх стильовій єдності. Діагностика просторової здібності. Практична робота. Тематична презентація проєктів типу «людина-художні образи і дизайн інтер'єрів»</p>	<p>Уміє збирати ілюстративний матеріал з професіями сфери мистецтва. З допомогою вчителя робить діагностику просторової здібності і тематичну презентацію.</p>
4.1.1.	<p>Садово-паркове мистецтво Теми на вибір учителя:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Художнє краєзнавство: символи і тотеми</i> <p>Практична робота</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проєктне моделювання клумб, форма яких відтворює територію того чи іншого історичного регіону України (Поділля, Полісся, Слобожанщина тощо). 2. Розробка і виготовлення регіональних гербів із символами найпоширеніших природних форм і видів трудової діяльності. <ul style="list-style-type: none"> • <i>Первісні знаряддя та їх природні аналоги</i> <p>Практична робота Макетування первісних знарядь праці</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Бджільництво як засіб гармонізації людини і природи</i> <p>Практична робота Розробка проєкту бджолої рамки-конструктора (з фігурами у контурах рамки).</p>	<p>Знає і розуміє особливості садово-паркового мистецтва, уміє художньо проєктувати клумбу, виявляє ставлення і оцінює власні можливості у садово-парковому мистецтві. Має уявлення про народні символи і тотеми, розуміє символіку регіональних або місцевих гербів Має уявлення про первісні знаряддя та їх природні аналоги, уміє макетувати первісні знаряддя праці . Має уявлення про бджільництво як засіб гармонізації людини і природи. Уміє готувати бджолину рамку до навощування.</p>
4.1.2.	<p>Етнічний дизайн костюма Теми на вибір:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Регіональна символіка оздоблення україн-10альо національних костюмів</i> <p>Типи одягу. Плечовий, поясний; взуття; головні убори.</p> <p>Практична робота</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Виготовлення сувеніру із тканини (український національний костюм — регіональний макет). 2. Виготовлення м'якої іграшки-сувеніру (регіональний зразок). <ul style="list-style-type: none"> • Біжутерія. Бісерне рукоділля. Матеріали, інструмент, візерунки й орнаменти, композиції <p>Практична робота Складання візерунка для бісерування та схеми його виготовлення у техніках «ланцюжок», «кривулька», «мозаїка» (за вибором).</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Художня обробка шкіри.</i> Матеріали, інструменти, пристосування. Способи творення орнаментальних композицій із шкіри <p>Практична робота Виготовлення сувенірів.</p>	<p>Знає і розуміє мистецтво художнього проєктування костюма, уміє вибрати і застосовує регіональну символіку оздоблення, виявляє позитивне ставлення до біжутерії, бісерного рукоділля, художньої обробки шкіри . Знає типи одягу, виявляє ставлення до них, дотримується самообслуговування і догляду за одягом. Дотримується правил безпечної праці з інструментами. Виготовляє сувеніри до свят за зразком, зображенням, власним задумом. Дотримується послідовності предметно-маніпуляційних дій обраних художніх технік обробки матеріалів. Виявляє позитивне ставлення до національного костюма. Орієнтовний перелік виробів:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Різні способи обробки та з'єднання шкіряних деталей</i> <p>Практична робота Виготовлення шкіряних виробів (одним із способів обробки і з'єднання — за вибором).</p>	<p>регіональна іграшка-сувенір у національному костюмі («кияночка», «полтавець» тощо); браслети або інші прикраси з бісеру.</p>
4.1.3.	<p>Графічний дизайн Теми на вибір учителя:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Дизайн-графіка</i> як вид мистецтва <p>Художні засоби передачі інформації: шрифт, орнамент. Піктографічні знаки-елементи орнаментів.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Взаємозв'язок шрифту й орнаменту.</i> <p>Практична робота Виконання шрифтів або орнаментів</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Графічна комбінаторика</i> з використанням точок, ліній. Монотипія у книжковій і газетно-журнальній графіці <p>Практична робота</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Виконання композиції з точок і ліній штампуванням. 2. Виконання сюжетних і декоративних шрифтів. 3. Виконання відбитків у техніці монотипії. <ul style="list-style-type: none"> • <i>Палітурна справа</i> Книга та її складові частини. Інструмент, пристосування і матеріали для ручних палітурних робіт. Настільний палітурний верстат. • <i>Мистецтво виготовлення книги</i> <p>Практична робота Реставрація книг.</p>	<p>Знає особливості графічного дизайну, уміє виконувати шрифт і орнамент, застосовує техніку монотипії, виявляє позитивне ставлення до палітурної справи, мистецтва творення книги.</p> <p>Розуміє значення піктографічних знаків-елементів орнаментів.</p> <p>Виявляє ставлення до вибору художньо-графічних технік: графічної комбінаторики з використанням точок, ліній; монотипії у книжковій і газетно-журнальній графіці; сюжетних і декоративних шрифтів; палітурного мистецтва.</p> <p>Уміє реставрувати книги шкільної бібліотеки, користується настільним палітурним верстатом.</p>
4.1.4.	<p>Етнодизайн художніх технік Теми на вибір учителя:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Художня обробка дерева.</i> Відомості про деревину. Інструменти для художньої обробки деревини <p>Практична робота Розробка найпростіших орнаментів для різьблення по дереву.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Художня вишивка.</i> Композиція вишиванок <p>Практична робота Вишивання рослинних візерунків початковими швами.</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Металопластика.</i> Робоче місце карбувальника. Матеріали, інструменти <p>Практична робота Виготовлення виробів з дроту і фольги.</p>	<p>Знає окремі художні техніки, уміє художньо конструювати з улюблених матеріалів і застосовує при цьому безпечні прийоми користування інструментами, виявляє позитивне ставлення до етнодизайну художніх технік формотворення: художньої обробки дерева, художньої вишивки, металопластики, кераміки.</p> <p>Орієнтовний перелік виробів: регіональні зразки писанок, крашанок, 11 альовки; проектування дерев'яного виробу з регіональним декором (кухонна дощечка); вишивання швами</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Кераміка.</i> Приготування глини для ручного формування виробів. Інструменти і пристосування <p>Практична робота Виконання плоско-рельєфних виробів з декором. Ліплення одного керамічного виробу різними способами: конструктивним, пластичним, комбінованим, стрічковим, спільно-кільцевим.</p>	«стебловий», «ланцюжковий», «стебнівка» (строчка), рослинних візерунків; гнуття гачків, накручування спіралей, виготовлення ланцюжків у техніці металопластики;
4.1.5.	<p>Український національний дизайн Теми на вибір учителя:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Декоративно-ужиткове мистецтво як джерело для розвитку українського національного дизайну, дизайну середовища</i> <p>Практична робота Вироби декоративно-ужиткового мистецтва (регіональні зразки).</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Атрибути і декорації календарно-обрядових свят українців у художньому оформленні інтер'єрів</i> <p>Практична робота Атрибути і декорації обрядових свят (регіональні традиції).</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Національні особливості формотворення у техніці. Витоки технічної естетики в Україні</i> <p>Практична робота Художнє проектування технічних конструкцій: словесне, графічне, предметно-пластичне.</p>	Знає різницю між дизайном і декоративно-ужитковим мистецтвом, уміє художньо конструювати вироби, виявляє позитивне ставлення до архітектонічної творчості: декоративно ужиткового мистецтва, архітектури, дизайну. Орієнтовний перелік виробів: розробка дизайнерських проектів на основі автентичних аналогів атрибутів і декорацій календарних свят весняного циклу; розробка форм і декору технічних конструкцій за аналогами форм сузір'їв (Оріон — плуг, Велика Ведмедиця — чумацький віз), культових біонічних форм (журавель над криницею — підйомний кран).
4.1.6.	<p>Творчі проекти Виявлення потреби у виробі. Формулювання проектного завдання Графічне проектування: підготовка проектної документації (складальних креслень, специфікації, робочих ескізів). Предметно-пластичне проектування: складання технологічних карток, виконання пошукових макетів або виробничих зразків виробів.</p> <p>Діагностика просторового (візуального) інтелекту. Тематична презентація проектів типу «людина-художній образ і дизайн середовища (інтер'єрів)»</p> <p>ХУДОЖНЯ ТВОРЧИСТЬ: художнє проектування</p>	Проводить дослідно-пошукову діяльність у процесі художнього проектування. Дотримується послідовних етапів проектування: словесне формулювання задуми, графічна дизайнерська пропозиція, пошукове макетування. Уміє здійснювати самодіагностику просторового (візуального) інтелекту.
5.		
5.1.	<p>Вступ: мова образотворчого мистецтва Узагальнення досвіду образотворчої діяльності за 1-4-й класи.</p>	Знає і розуміє мову образотворчого мистецтва, використовує нестандартну

	<p>Практична робота 1. Підготовка навчально-методичних матеріалів. 2. Колективне створення бібліотек під рубрикою «Художник». <i>Техніка акварельного живопису</i> Кляксографія, живопис по вологому, живопис по сухому. Теми на вибір учителя. Основи лінійної перспективи Анімалістичний жанр живопису</p>	<p>техніку акварельного живопису, живопис по вологому, живопис по сухому. Бере участь у творенні навчального середовища з художньої графіки. Має уявлення про основи лінійної перспективи, анімалістичний жанр живопису</p>
5.1.2.	<p>Художня графіка і її види Художні засоби передачі інформації: шрифт, орнамент. Піктографічні знаки-елементи орнаментів. Практична робота Вибір особистісно ціннісних видів лінійної графіки для реалізації творчих задумів учнів.</p>	<p>Знає і розуміє особливості лінійної графіки. Створює ескізи етикеток цукеркових обгортки, ілюструє українські казки, макетує книжечки, створює геометричний натюрморт, ескіз етикетки, ескіз виготовлення вивіски власної фірми, логотип фірмового знаку, ескіз виготовлення оголошення, диплома, дружній шарж.</p>
5.1.3.	<p>Живопис і кольорографія Теми на вибір учителя: • <i>Живопис як вид мистецтва</i> Художні засоби: колір, світлотінь, мазок, фактура, багатошаровий живопис Практична робота Виконання настроєвого краєвиду – пори дня, пори руку. «Дерев'яний живопис» маркетрі Предмети і засоби техніки маркетрі: різець, шпон. «Текстильний живопис» Предмети і засоби художньої техніки</p>	<p>Знає і розуміє техніку кляксографії, уміє і застосовує різні прийоми живопису. Створює краєвиди з «кольором настроєм», композиції з кольоровими звуками. Має уявлення про техніку дерев'яного живопису (техніку маркетрі). Має уявлення про техніку текстильного живопису (композиції із клаптиків текстилю).</p>
5.1.4.	<p>Творчий звіт</p>	<p>Обирає метод художнього проектування</p>
6.	<p>Художня творчість: етнодизайн декоративного розпису</p>	
6.1.	<p><i>Декоративний розпис.</i> Види декоративного розпису петриківський: уманський, васильківський; народних майстрів, полтавський тощо. Ознайомлення з історичними передумовами виникнення та символікою декоративного розпису.</p>	<p>Знає і застосовує декоративний розпис для естетичного оздоблення виробів, виявляє позитивне ставлення до декоративного розпису. Називає види декоративного розпису.</p>
6.1.1.	<p>Композиція в народному розписі. Виготовлення ескізу декоративного розпису Симетрія та асиметрія. Поняття про ритм.</p>	<p>Знає і застосовує композиційні засоби виразності у копіюванні зразків народного розпису, виявляє позитивне ставлення до</p>

	<p>Виготовлення ритмічної композиції в стрічці. Стилізація. Принципи стилізації природного елемента – квітки. Рівновага. Виконання ескізу. Створення ескізу за зразком народного маляра (мальовки) “Вазон”. Колір в декоративній композиції. Кольорове коло. Хроматичні та ахроматичні кольори. Основні, похідні, доповняльні.</p>	<p>народного розпису. Розуміє композиційну закономірності рівноваги, симетрії та асиметрії, прийом стилізації. Класифікує кольори у кольоровому колі.</p>
6.1.2.	<p>Настінний розпис Традиції та сучасність. Створення проекту ескізу за народними мотивами. Проект плану української кімнати. Розміщення композиції розпису. Кольорування розпису. Виготовлення ескізу декоративного розпису</p>	<p>Знає і застосовує настінний розпис, виявляє позитивне ставлення до настінного розпису</p>
6.1.3.	<p>Писанкарство. Історія українського орнаменту, його різновиди. Мистецтво писанкарства (з урахуванням регіональних традицій) Писанки. Види писанок. Символіка. Практична робота Регіональні традиції писанкарства</p>	<p>Знає і застосовує техніку писанкарства, виявляє позитивне ставлення до писанкарства. Володіє однією з технологій писанкарства: дряпанки, шкрябанки, крашанки.</p>
6.1.4.	<p>Розпис на поверхні матеріалів Техніка петриківського розпису на папері</p>	<p>Знає назви елементів петриківського розпису. Уміє виготовляти і використовувати пензлик для петриківського розпису.</p>
	<p>ДД: допрофільний ігровий дизайн Рекламування художніх проектів з відділу мистецтвознавства та філології або відділу редакційно-видавничої роботи МАН: української літератури, зарубіжної літератури, фольклористики, української мови, мистецтвознавства, іноземних мов тощо. Використання прийомів ейдотехніки у процесі художнього проектування і рекламування дизайнерських пропозицій літературно-мистецького спрямування.</p>	<p>Знає особистісно ціннісні проекти з відділу мистецтвознавства та філології і відділу редакційно-видавничої роботи МАН. Уміє художньо рекламувати власний літературний, мистецький, редакційно-видавничий проект. Використовує стендову доповідь і пошуковий макет або модель очікуваної літературної, мистецької або редакційно-видавничої продукції. Володіє відповідними прийомами ейдотехніки в ході рекламування і проектування дизайнерських літературних, мистецьких або редакційно-видавничих пропозицій.</p>

6 клас

№ п/п	Зміст навчального матеріалу	Вимоги до навчальних досягнень учнів
-------	-----------------------------	--------------------------------------

1.	ТЕХНІЧНА ТВОРЧІСТЬ: технічне проектування	
1.1.	<i>Ескіз і креслення у технічному проектуванні. Ескіз і креслення деталей об'ємних форм. Прямокутна проекція об'ємної деталі на три взаємно перпендикулярні площини. Лінії проекційного зв'язку.</i>	Знає прийоми креслення об'ємних деталей, уміє виконувати прямокутні проекції, використовувати лінії проекційного зв'язку.
1.2.	<i>Виконання і читання ескізів та креслень об'ємних деталей. Проекції вершини, граней, ребер, поверхонь тіл обертання. Побудова проекцій точок, які лежать на поверхні об'ємної деталі. Спряження. Читання геометричної форми предмета за його кресленням.</i>	Читає і розуміє техніко-графічні зображення, необхідні для виконання завдань проекту. Уміє виконувати креслення проекцій, робити спряження об'ємних фігур.
1.3.	<i>Технічний рисунок проектного зразка об'ємної форми Застосування аксонометричних проекцій для побудови технічних рисунків.</i>	Знає аксонометричну проекцію, уміє застосовувати аксонометричну проекцію для побудови технічного рисунка
1.4.	<i>Технічні схеми Читання технічних схем послідовного складання дитячих іграшок із набору деталей</i>	Знає і розуміє технічні схеми, уміє складати дитячі іграшки за технічними схемами з набору деталей
	<i>Види технічного проектування: раціоналізаторство на виробництві</i>	Знає і розуміє творчість раціоналізатора
	<i>Технічні проекти учнів</i>	Виконує технічний проект з учителем
2.	ТЕХНІЧНА ТВОРЧІСТЬ: технічна праця	
2.1.	Предметно-перетворювальні професії	
2.1.1.	Світ професій типу «людина-природа» Діагностика натуралістичної здібності учнів.	Розширює методи діагностика власної натуралістичної здібності. Виявляє певний рівень ставлення до професій типу «людина-природа», оцінює власні навчальні досягнення з конструювання дерев'яних моделей.
2.1.2.	Фактура і текстура природних матеріалів. Технічне моделювання з природних матеріалів: фанери, ДВП	<i>Розпізнає фактуру деревини, називає види фанери та ДВП, використовує особистісно ціннісні способи виготовлення дерев'яних деталей; характеризує види та призначення фанери і ДВП</i>
2.1.3.	Способи з'єднання дерев'яних деталей.	Вибирає безпечні і технологічно доцільні способи з'єднання дерев'яних деталей
2.1.4.	Оздоблення виробів із деревини.	Вибирає способи оздоблення виробів з урахуванням принципу єдності форми і декору

	Презентація індивідуальних і колективних проектів типу «людина-природа»	Розуміє специфіку предметно-перетворювальних професій. Уміє працювати з деревинними матеріалами: володіє способами виготовлення і з'єднання дерев'яних деталей, оздоблення виробів із деревини.
2.1.5	Світ професій «людина-техніка» Діагностика тілесно-кінестетичної здібності учнів. 1.8. Слюсарна обробка в макетних технологіях 1.9. Механічні способи передачі обертального руху 1.10. Технологічна операція свердління 1.11. Презентація індивідуальних і колективних проектів типу «людина-техніка»	Розширює методи діагностики власної тілесно-кінестетичної здібності. Виявляє певний рівень ставлення до професій типу «людина-техніка», оцінює власні навчальні досягнення з конструювання металевих моделей. Уміє виконувати елементарні слюсарні роботи. Має уявлення про механічні способи передачі обертального руху, технологію свердління.
2.2.	Інтелектуальний і конвенціональний типи професій	
2.2.1.	1.Світ професій типу «людина-знакові системи» 1.1.Елементи ергономіки: історія становлення ергономічної науки. 1.2.Промислова графіка 1.3.Бібліотечна справа 1.4. Діагностика логіко-математичної і лінгвістичної здібностей. Презентація індивідуальних і колективних проектів типу «людина-знакові системи»	Знає елементи ергономіки, промислової графіки, бібліотечної справи. Розуміє специфіку інтелектуального і конвенціонального світу професій. Розширює способи діагностики логіко-математичної і лінгвістичної здібностей. Уміє здійснювати презентація індивідуальних і колективних проектів типу «людина-знакові системи».
2.2.2.	Індивідуальні технічні проекти	Самостійно проектує вироби
3.	ХУДОЖНЯ ТВОРЧІСТЬ	
3.1.	Художня праця	
3.1.1.	<i>Види архітектонічної творчості:</i> декоративно-ужиткове мистецтво, архітектура, дизайн <i>Практична робота</i> 1. Поглиблення педагогічної діагностики практичної обдарованості. 2.Бесіда-ознайомлення з професіограмами архітектора, дизайнера, художника декоративно-прикладного мистецтва.	Розширює відомості про види архітектонічної творчості: декоративно-ужиткове мистецтво, архітектура, дизайн. Уміє здійснювати самодіагностику практичної обдарованості, здатності до архітектонічної творчості.
3.1.2.	Садово-паркове мистецтво <i>Ландшафтна архітектура (регіональні зразки)</i>	Розширює знання із садово-паркового мистецтва. Має уявлення про регіональні зразки

	<p>Практична робота Біонічні форми в архітектоніці будівельних споруд <i>Бджільництво</i>: гармонізація довкілля. Мед — збалансоване харчування. Український вулик: будова, декор. Рекомендації щодо вибору місця для пасіки та методу збирання меду.</p> <p>Практична робота Проектне моделювання домашньої (шкільної) пасіки. Макетування.</p>	<p>ландшафтної архітектури. Розуміє особливості ландшафтного дизайну. Уміє макетувати ландшафти за зразком, зображенням або власним задумом. Виявляє ставлення до бджільництва. Уміє макетувати вулики різних конструкцій, вибирати місце для пасіки.</p>
3.1.3.	<p>Етнічний дизайн костюма <i>Український національний костюм з регіональними компонентами</i> Розробка варіантів та виготовлення макету українського національного костюма з регіональними компонентами.</p> <p>Практична робота 1. Заняття-презентація розроблених макетів костюмів. <i>Оздоблення одягу (штучними квітами тощо)</i></p> <p>Практична робота Розробка і виготовлення елементів оздоблення одягу. <i>Українська традиція: оздоблення святкового букету. Композиція з квітів (вінок)</i></p> <p>Практична робота Розробка святкового вінка (букета). <i>Національні традиції та символи народів світу</i></p> <p>Практична робота Зарубіжні техніки виготовлення прикрас для одягу <i>Мистецтво шкіряних виробів</i> Вироби для оздоблення одягу. Ляльки-іграшки.</p> <p>Практична робота Розробка ескізів та шаблонів для оздоблення шкіряного одягу.</p>	<p>Знає особливості етнічного дизайну костюма. Розрізняє регіональні компоненти у строї національного костюма. Уміє оздоблювати одяг улюбленими техніками (штучних квітів, бісером, стразами тощо). Застосовує традиційні техніки плетіння вінків, компонування букетів. Виявляє ставлення до етнодизайну костюма. Оцінює власні навчальні досягнення з етнічного дизайну. Має уявлення про зарубіжні техніки: ікебани (Японія). Гірлянди з живих квітів (Індія). Свято Мейхуа (гірська слива) — Китай, сакура (вишня) — Японія, каштани — Київ тощо. Поглиблює компетентність з техніки оброблення шкіри. Виготовляє шкіряні прикраси для одягу. Орієнтовний перелік виробів: макет національного костюма; композиції із живих, штучних квітів; сувеніри із шкіри; ляльки-іграшки.</p>
3.1.4.	<p>Графічний дизайн <i>Системи візуальної комунікації</i> Інформаційні знаки у містах (схема метро, дорожні знаки).</p> <p>Практична робота Коллективне виготовлення системи візуальної комунікації у метро. <i>Кольорознавство</i> Художнє оформлення інформаційних знаків, книжечок, вітальних листівок.</p>	<p>Розширює знання про графічний дизайн, системи візуальних комунікацій. Уміє розробляти, виготовляти і прикрашати вітальні листівки. Застосовує способи ксерокопіювання і сканування для тиражування листівок. Виявляє ставлення до графічного дизайну і проектування вітальних</p>

	<p>Практична робота Художнє оформлення пошукових макетів поліграфічної продукції <i>Ксерокопіювання і сканування</i></p> <p>Практична робота Освоєння прийомів проектного моделювання (з допомогою ксерокопіювання)</p>	<p>листівок. Оцінює власні навчальні досягнення з графічного дизайну.</p>
3.1.5.	<p>Етнодизайн художніх технік <i>Художня обробка деревини. Дерев'яні художні вироби</i></p> <p>Практична робота (за вибором) Контурне вирізування лобзиком. <i>Художня вишивка. Вишивання хрестиком та штапівкою</i></p> <p>Практична робота 1. Розробка декору скатертини з вишивками хрестиком та штапівкою. <i>Кераміка. Виготовлення посуду малих форм різними способами</i></p> <p>Практична робота 1. Розробка (ескізування, ліплення) посуду малих форм. <i>Металопластика. Військова історія нашого народу в макетах</i></p> <p>Практична робота Бойові облаштунки для макетів зброї українських воїнів (ескізування, ліплення, металоластика).</p>	<p>Розширює і поглиблює знання з етнодизайну художніх технік: художньої обробки деревини, художньої вишивки, кераміки, металоластики. і Розуміє призначення узорів і орнаментів для оздоблення форм із різних матеріалів. Уміє вибрати особистісно ціннісну техніку етнодизайну. Застосовує етнодизайн улюбленої художньої техніки для оформлення традиційних народних свят, виготовлення подарунків. Виявляє ставлення до українського етнічного дизайну. Оцінює власні навчальні досягнення з етнічного дизайну.</p>
3.1.6.	<p>Український національний дизайн <i>Елементи біоніки в художньому конструюванні</i></p> <p>Природні і технічні аналоги моделей (авто-, судно-, авіа-, залізничного транспорту тощо).</p> <p>Практична робота Проектне моделювання на основі природних аналогів (опис, нарис, ескізне рішення, пошукова модель).</p>	<p>Знає сутність біоніки, розуміє досконалість природних пластичних форм. Уміє макетувати за аналогом до природних форм. Орієнтовний перелік виробів: пошуковий макет святкового інтер'єру, пошукова модель, із збереженням національної форми і декору.</p>
3.1.7.	Художнє проектування	Обирає особистісно ціннісний вид художнього проектування
3.2.	Художня графіка	
3.2.1.	<p><i>Техніки живопису та малюнку</i> Лінійна графіка, гризаль, живопис на склі, монотипія на склі, розпис на склі. <i>Пейзаж як жанр мистецтва</i> Краєвид, абстрактний пейзаж.</p>	Знає і вміє вибирати особистісно ціннісні техніки живопису та малюнку. Уміє створювати пейзаж улюбленою технікою живопису.
3.2.2.	<p>Живопис <i>Натюрморт як жанр мистецтва</i> Композиція, колір в натюрморті. <i>Портрет як жанр мистецтва</i> Композиція, колір в портреті. <i>Нетрадиційний живопис</i> Маркетрі. Композиції з тканин</p>	Виявляє ставлення до «деревинного живопису», «текстильного живопису». Знає сутність і вміє створювати натюрморти і портрети.

3.2.3.	<p>Скульптура <i>Скульптура як вид мистецтва</i> Начерки: барельєфи, горельєфи, скульптура.</p> <p>Практична робота Начерки рельєфних композицій: фасаду архітектурної споруди, медалі, макету скульптурного ансамблю тощо.</p>	<p>Знає і розуміє поняття «барельєф», «горельєф», «скульптура». Уміє створювати малі скульптурні форми. Виявляє ставлення до мистецтва скульптури. Оцінює власні навчальні досягнення із скульптурного мистецтва.</p>
3.2.4.	<p>Види архітектонічної творчості Декоративно-ужиткове мистецтво, архітектура, дизайн середовища</p> <p>Практична робота 1. Діагностика естетичної обдарованості. Бесіда-ознайомлення з професіограмами архітектора, дизайнера, художника .</p> <p><i>Архітектура</i> Архітектура як жанр мистецтва</p> <p>Практична робота Архітектурний проект „Житло наших предків”.</p> <p><i>Интер’єр</i> Практична робота Интер’єр приміщення, композиція „Моє майбутнє житло”</p>	<p>Знає професіограми майстрів архітектонічної творчості: архітектора, художника декоративно прикладного мистецтва, дизайнера. Під керівництвом учителя здійснює самодіагностику естетичної обдарованості. Розуміє архітектурне макетування як мистецтво, уміє поєднувати скульптуру і архітектуру в ході макетування. Застосовує діагностичні методики для виявлення дизайн-обдарованості. Виявляє ставлення до пластичних мистецтв і оцінює власні навчальні досягнення з архітектонічної творчості.</p>
3.2.5.	Творчий звіт	Проектує за малюнками
3.3.	Декоративний розпис	
3.3.1.	<p><i>Розпис на поверхні різних матеріалів.</i> Підготовка поверхонь. Підбір фарб. Послідовність та техніка виконання розписів на склі, бересті, камені, деревині, шкірі, тканині, посуду.</p> <p>Практична робота Виконати розпис на склі. Виконати розпис дощечки. Створити сюжетно-декоративну композицію з птахами в техніці народного розпису. Розпис скляної пляшки.</p>	<p>Знає способи розпису. Виявляє інтерес до окремих видів художнього розпису. Розуміє значення народних розписів як оберегів. Уміє виконувати розпис на матеріалах. Оцінює власні досягнення з художнього розпису.</p>
3.3.2.	<p><i>Петриківський розпис.</i> Технологія виконання мазків. Вправи. Розпис тарілки в техніці петриківського розпису. Виготовлення ескізу скатертини з використанням техніки петриківського розпису.</p>	<p>Знає особливості техніки петриківського розпису. Уміє виконувати елементарні петриківські розписи. Виявляє ставлення і оцінює власні навчальні досягнення з петриківського розпису.</p>
3.3.3.	Підсумкове заняття: виставка-огляд	Самостійно готує твори до виставки

7 клас

№ п/п	Зміст навчального матеріалу	Вимоги до навчальних досягнень учнів
1.	ТЕХНІЧНА ТВОРЧІСТЬ	
1.1	Технічне проектування	
1.1.1.	<i>Ескіз і креслення у технічному проектуванні. Переріз у ескізах і кресленнях. Види перерізів: винесені, накладені. Графічне позначення матеріалів на перерізах.</i>	Визначає і здійснює відбір інструментів і матеріалів, що необхідні для реалізації технічного проекту
1.1.2.	<i>Виконання і читання ескізів та креслень деталей. Розріз у ескізах і кресленнях. Види розрізів: прості і складні, повні і місцеві. Виконання і позначення розрізів. Поєднання цілісного вигляду деталі із розрізом. Читання ескізів і креслень із розрізами.</i>	Знає розріз у кресленні і його види. Уміє виконувати і позначати розрізи на кресленнях
1.1.3.	<i>Технічний рисунок проектного зразка Технічні рисунки предметів, призначених для середовищ «людина-природа», «людина-техніка», «людина-людина», «людина-художні образи», «людина-знакові системи»</i>	Знає і розуміє технічні рисунки, уміє виконувати технічні рисунки в тих чи інших середовищах життєдіяльності.
1.1.4.	<i>Технічні схеми Електротехнічні схеми, їх читання і складання</i>	Знає і розуміє технічні схеми. Уміє креслити і читати електронні схеми.
1.1.5.	<i>Види технічного проектування Винахідництво у побуті і на виробництві.</i>	Розуміє різницю між винаходом і раціоналізаторською пропозицією.
1.1.6.	Презентація технічних проектів	Готує самостійно технічний проект до презентації
2.	ХУДОЖНЯ ТВОРЧІСТЬ	
2.1.	Художня праця	
2.1.1.	<i>Технічна естетика і паркове мистецтво</i> Інформація про світ професій реалістичного типу (сфера природи і техніки). Поглиблення педагогічної діагностики практичної обдарованості. Практична робота (за вибором) 1. Заняття-екскурсія (очна, заочна) в середовище реалістичних професій. 2. Ознайомлення з професіограмами реалістичного спрямування. 3. Оформлення рекламної інформації про світ професій реалістичного типу.	Уміє вибирати тести для самодіагностики практичної обдарованості. Вибирає способи рекламування: оформлення альбому, стіннівки, куточка профінформації реалістичного типу
2.1.2.	Садово-паркове мистецтво <i>Макетування об'єктів садово-паркового мистецтва</i> Практична робота Розробка і макетування квітників, грядок.	Знає приклади садово-паркового мистецтва. Уміє розробляти макети грядок, квітників, садиби українського стилю,

	<p><i>Природні матеріали й національний декор в архітектоніці української садиби</i></p> <p>Практична робота Розробка садиби з дотриманням традицій українського стилю</p> <p><i>Медоносні рослини України. Роїння бджіл</i> Обладнання, необхідне для догляду за бджолами під час роїння. Кольори і бджоли. Аромати і бджоли.</p> <p>Практична робота 1. Проектування обладнання пасічника</p>	<p>обладнання пасічника, вирощувати рослини. Виявляє ставлення до садово-паркового мистецтва і оцінює власні можливості в оволодінні садово-парковим мистецтвом.</p>
2.1.3.	<p>Етнічний дизайн костюма <i>Регіональні комплекти традиційного вбрання різних народів</i></p> <p>Практична робота Розробка елементів регіонального комплексу традиційного вбрання, з декоруванням шкірою, керамікою, гаптуванням (опис, колірно-графічне проектування, макетування).</p> <p><i>Національні прикраси з кераміки</i></p> <p>Практична робота Розробка і виготовлення прикрас для костюма з кераміки.</p> <p><i>Національне декорування костюма шкіряними виробами.</i></p> <p>Практична робота Розробка і виготовлення декоративних шкіряних виробів для костюмів</p>	<p>Знає зразки національного вбрання тих чи інших народів. Розрізняє декорування одягу шкірою, керамікою, гаптуванням. Уміє розробляти і виготовляти прикраси з кераміки, шкіри (головні убори, одяг, рукавички, пояси, ремінці, сумочки). Застосовує художні техніки оброблення матеріалів, безпечні прийоми роботи з інструментами.</p>
2.1.4.	<p>Мистецтво графічного дизайну <i>Промислова графіка</i> Фірмовий стиль: логотипи, колір, фірмові знаки на канцелярських výroбах (календарях, листівках, блокнотах тощо).</p> <p>Практична робота Розробка фірмового стилю з використанням мотивів регіонального декору, графічних символів.</p> <p><i>Комп'ютерна графіка.</i> Проектне макетування книги оригінальної форми (у вигляді діорами розгортки)</p> <p>Практична робота Розробка і макетування книги-діорами з використанням комп'ютерної графіки.</p>	<p>Має уявлення про фірмовий стиль, розуміє призначення логотипу. Уміє розробляти фірмовий стиль. Використовує мотиви регіонального декору у фірмовому стилі, комп'ютерну графіку. Виявляє ставлення до мистецтва графічного дизайну і оцінює власні можливості в оволодінні графічним дизайном.</p>

<p>2.1.5.</p>	<p>Етнодизайн художніх технік Декорування в стильовій єдності з інтер'єром української світлиці <i>Художня обробка деревини.</i> Оздоблення предметів побуту ручним різьбленням по дереву Практична робота Розробка декору (один із видів ручного різьблення по дереву) для предметів побуту на індивідуальне замовлення. <i>Металопластика.</i> Плоскорельєфне карбування в оздобленні екстер'єру української садиби (регіональні варіанти) Практична робота Розробка і макетування елементів оздоблення екстер'єру української садиби (індивідуальне замовлення). Опис, колірно-графічне проектування, карбування на м'якій підкладці. <i>Кераміка.</i> Українські керамічні сувеніри Практична робота 1. Розробка сувенірів (ексклюзивних; за аналогами; з пам'яті; з природи). 2. Вправлення у ліпленні сувенірів (глина, пластилін) за аналогами; з пам'яті; з природи.</p>	<p>Знає художні техніки з етнодизайну і розуміє значення матеріально художньої культури для людини. Уміє відібрати і застосувати інструменти і матеріали, що необхідні для реалізації художнього проекту. Виявляє ставлення до окремих художніх технік етнодизайну і оцінює рівень власних досягнень. Орієнтовний перелік виробів: макети, сувеніри, предмети побутового призначення, виготовлені у різних художніх техніках з регіональним декором.</p>
<p>2.1.6.</p>	<p>Український національний дизайн <i>Елементи біоніки в художньому конструюванні</i> Практична робота Проектне моделювання транспортних засобів на основі природних аналогів. <i>Комплексна організація інтер'єру офісу</i> Практична робота Розробка і макетування інтер'єру офіса (з урахуванням специфіки діяльності). <i>Дизайн побутового інтер'єру</i> Сучасне житлове приміщення (на основі національних традицій формотворення і декору). Практична робота 1. Розробка елементів інтер'єру, предметів побуту, декорування на основі національних традицій формотворення і декору. 2. Художнє проектування інтер'єру до традиційних українських свят (засобами сучасного дизайну середовища: опис, нарис, ескіз, пошуковий макет). <i>Дизайн костюма</i> Регіональна символіка оздоблення. Типи одягу: плечовий, поясний; взуття; головні убори. Практична робота 1. Виготовлення сувеніру із тканини</p>	<p>Знає особливості українського національного дизайну, уміє проектувати технічні конструкції на основі природних аналогів. Вибирає вироби з орієнтовного переліку результатів праці: описи, начерки, колірно-графічні проекти, макети інтер'єру офіса підприємця, фермера, власника меблевого виробництва тощо; макети і моделі сучасних та перспективних транспортних засобів: космічні, авіа-, авто-, судно-, залізничний транспорт, метрополітен, ліфти тощо. Використовує регіональну символіку оздоблення макетів костюмів.</p>

	(український національний костюм — регіональний зразок). 2.Виготовлення м'якої іграшки-сувеніру (регіональний зразок).	Художньо конструює м'які іграшки.
2.1.7.	Художній проект	Розробляє художній проект за зразком, зображенням, власним задумом
2.2.	Художня графіка	
2.2.1.	<i>Ліногравюра</i> Матеріали, інструменти, прийоми виготовлення. Зразки виробів і їх використання. <i>Граттаж</i> Кольорова основа. Покриття площини тушшю. Продряпування кольоро-графічних зображень. <i>Живопис у техніці акварелі</i> Особистісна кольорова гама. Розтяжка кольорів. Колірні композиції. <i>Вітраж</i> Макетування вітражів. <i>Нетрадиційний живопис</i> Маркетрі. Композиції з текстилю. Інкрустація соломкою.	Знає види художньої графіки, володіє однією з технік художньої графіки: гравюра, граттаж. Уміє робити розтяжку кольорів у техніці акварелі. Має уявлення про нетрадиційні техніки, наближені до живопису: вітраж, маркетрі, текстильний живопис, інкрустація соломкою. виявляє позитивне ставлення до художньої графіки
2.3.	Декоративно-прикладне мистецтво	
2.3.1.	Види декоративно-прикладного мистецтва. <i>Художня вишивка.</i> Композиція вишиванок Практична робота Вишивання рослинних візерунків декоративними швами. <i>Металопластика.</i> Робоче місце карбувальника. Матеріали, інструменти Практична робота Виготовлення виробів з дроту і м'якої жерсті. <i>Кераміка.</i> Приготування глини для ручного формування виробів. Інструменти і пристосування Практична робота Виконання плоскорельєфних виробів з декором.	Має уявлення про зміст та особливості найбільш поширених видів декоративно-ужиткового мистецтва свого регіону. Вибирає художні проекти з орієнтовного переліку виробів у техніках металопластики; ліплення одного керамічного виробу різними способами: конструктивним, пластичним, комбінованим, стрічковим, спірально-кільцевим.
2.3.2.	Художній розпис: розпис-вибійка на тканині Практична робота. Розробка ескізів. Виготовлення шаблонів. Виконання розпису-вибійки на тканині (рушники). <i>Розпис на тілі: татуювання</i>	Знає види художнього розпису на тканині: розпис-вибійка, холодний батик, вільний розпис і вузликовий

	<p>Практична робота. Татуювання манекенів з урахуванням знакової символіки <i>Ручний розпис тканин.</i> Холодний батик. Вільний розпис і вузликівий розпис. Ручні розписи тканин. Види. Майстри. Історія виникнення. Інструменти та матеріали.</p> <p>Практична робота <i>Техніка виконання холодного батіку.</i> Виготовлення хустинки. Виготовлення ескізу в програмі Corel Draw . Перенесення ескізу на тканину. Резервування тканини. Кольорове вирішення. <i>Техніка виконання вільного розпису.</i> Виготовлення шарфа. Виготовлення ескізу. Кольорове вирішення. <i>Вузликівий батик.</i> Технологія виконання. Розпис футболки. Оформлення футболки, кофточки Ескізування. Кольорове вирішення</p>	<p>розпис, татуювання на тілі . Розуміє візерунки і орнаменти у розписах. Уміє виконувати одну із технік розпису. Застосовує правильні прийоми виконання обраного виду розпису. Використовує комп'ютерні програми для розроблення ескізів майбутнього розпису на тканині. Виявляє ставлення до художнього розпису тканини. Оцінює власні досягнення з мистецтва художнього розпису.</p>
2.3.3.	Підсумкове заняття	Бере участь у підготовці виставки-огляду художніх проєктів

8 клас

№ п/п	Зміст навчального матеріалу	Вимоги до навчальних досягнень учнів
1.	ТЕХНІЧНА ТВОРЧІСТЬ	
1.1.	Технічне проектування	
1.1.1.	<i>Ескіз і креслення у технічному проектуванні.</i> Складальні креслення: призначення, специфікація, номери позицій.	Характеризує основні етапи складального креслення
1.1.2.	<i>Виконання і читання ескізів та креслень деталей.</i> Креслення і ескізи роз'ємних з'єднань деталей: болтового, гвинтового, штифтового тощо. Різьбове з'єднання у складальних кресленнях. Позначення різьби на стержні і в отворі. Креслення і ескізи нероз'ємних з'єднань: зварювання, паяння, клеєння, клепаання. Читання креслень із з'єднаннями.	Уміє виконувати креслення й ескізи і застосовує їх у технічному проектуванні, виявляє здатність виконувати і читати креслення та ескізи.
1.1.3.	Технічний рисунок проєктного зразка Технічні рисунки роз'ємного і нероз'ємного з'єднань.	Уміє виконувати технічний рисунок, оцінює проєктний зразок

1.1.4.	Технічні схеми Кінематичні схеми, їх читання і складання	Уміє виконувати кінематичні схеми
1.1.5.	Види технічного проектування Винахідництво на виробництві.	Наводить приклади інженерно-технічних проектів
1.1.6.	Технічні проекти учнів	Оцінює рівень досконалості власних технічних проектів
2.	ХУДОЖНЯ ТВОРЧИСТЬ	
2.1.	Художня праця	
2.1.1.	Вступ Теми на вибір учителя й учнів: Сучасне рекламне мистецтво Комп'ютерна графіка. Практична робота Визначення інтересу до професій конвенціонального типів. Педагогічна діагностика графічної дизайн-обдарованості.	Уміє здійснювати самодіагностику графічної дизайн-обдарованості, виявляє ставлення до комп'ютерної графіки і оцінює власну готовність до виконання реклам її засобами
2.1.2.	Світ професій конвенціонального типів Профінформація типу «людина-знакові системи» Практична робота 1. Заняття-екскурсія (очна, заочна) в професійне середовище відповідних працівників. 2. Ознайомлення з професіограмами професій конвенціонального спрямування. 3. Оформлення профінформації щодо професій конвенціонального спрямування.	Розширює уявлення про світ професій типу «людина-знакові системи». Виявляє певний рівень ставлення до професій конвенціонального типу. Рзробляє альбоми, стіннівки, куточок профінформації .
2.1.3.	Садово-паркове мистецтво Теми на вибір учителя й учнів: Кімнатне квітникарство: вітчизняні і зарубіжні традиції Практична робота Проектування озеленення кімнати (квартири, приватного будинку) з врахуванням особистих уподобань мешканців. Розробка композиції на підвіконнях для створення гармонійного краєвиду (на основі фен-шуй) Аранжування букетів Практична робота Розробка і створення букетів для індивідуального замовника. Флористика, флоромозаїка, коренепластика (вироби з коренів оригінальної форми) Практична робота Розробка і виготовлення виробів з природних ма-	Знає і розуміє поняття, які мають відношення до паркового мистецтва, уміє виконувати завдання з різних видів садово-паркового мистецтва і застосовує набуті знання й уміння у власних ландшафтних проектах, виявляє ставлення до садово-паркового мистецтва і оцінює

	<p>теріалів.</p> <p>Догляд за бджолиною сім'єю навесні і влітку: плавлення воску з вощини, виготовлення виробів з воску</p>	<p>власні навчальні досягнення з ландшафтного дизайну.</p>
2.1.4.	<p>Етнічний дизайн костюма Теми на вибір учителя й учнів: Художні особливості сучасного костюма Практична робота Проектування сучасного одягу з традиційними національними елементами. Орієнтовний перелік виробів: описи, колірно-графічні проекти, макети сучасних зразків одягу з елементами української традиційності. Біжутерія Гребінці з деревини та їх декоративне оздоблення. Шкіряні аксесуари до костюма, шкіряні сумочки, гаманці з національним декором. Художнє проектування. Розробка та виготовлення біжутерії та аксесуарів для індивідуального замовника. Орієнтовний перелік виробів: описи, колірно-графічні проекти, моделі біжутерії та аксесуарів з деревини, шкіри.</p>	<p>Знає і розуміє поняття, які стосуються етнічного дизайну костюма. Уміє відобразити форми етнічних костюмів і застосовує набуті знання у проектуванні, виявляє ставлення до художнього проектування етнічних костюмів і оцінює досконалість власних проектів.</p>
2.1.5.	<p>Графічний дизайн Графічний дизайн: дизайнерська пропозиція у художньому проектуванні екстер'єрів і ландшафтів з використанням комп'ютера. Практична робота. Варіанти дизайнерської пропозиції для середовища «людина-природа». Графічний дизайн: дизайнерська пропозиція у художньому проектуванні інтер'єрів з використанням комп'ютера. Практична робота. Варіанти дизайнерської пропозиції для середовища «людина-художній побут». Графічний дизайн: дизайнерська пропозиція у художньому проектуванні костюмів з використанням комп'ютера. Практична робота. Варіанти дизайнерської пропозиції для середовища «людина-людина». Графічний дизайн: дизайнерська пропозиція у художньому проектуванні технічних конструкцій з використанням комп'ютера. Практична робота. Варіанти дизайнерської пропозиції для середовища «людина-техніка».</p>	<p>Знає і розуміє поняття з графічного дизайну, уміє подавати дизайнерські пропозиції і застосовує уміння і навички з графічного дизайну у власних проектах, виявляє ставлення до графічного дизайну тих чи інших професійних середовищ і оцінює досконалість власних проектів</p>
2.1.6.	<p>Етнодизайн художніх технік Теми на вибір учителя й учнів: Художня обробка деревини. Скульптурне різьблення Практична робота</p>	<p>Знає і розуміє поняття з етнодизайну художніх технік, уміє розробляти</p>

	<p>1. Розробка і виконання макетів об'ємних композицій. 2. Різьблення скульптурних композицій.</p> <p>Металопластика. Українське сувенірне мистецтво.</p> <p>Рельєфне карбування Карбування з настилкою бляшки (на гумовій підкладці).</p> <p>Практична робота Розробка і макетування сувенірів для індивідуального замовника з елементами рельєфного карбування з настилкою бляшки.</p> <p>Кераміка. Керамічні рельєфні форми Рельєфні плитки як елемент для художнього оформлення екстер'єру та інтер'єру.</p> <p>Практична робота Розробка і моделювання керамічних рельєфних форм, рельєфної плитки для індивідуальних замовників:</p>	<p>проекти художніх виробів і застосовує проекти для замовлень споживачів, виявляє ставлення до етнодизайну художніх технік і оцінює досконалість власних художніх проектів виробів з різних матеріалів: кори сосни, воску, парафіну, відлиті з воску, парафіну, пластиліну, різьблені скульптурні композиції з дерева</p>
2.1.7.	<p>Український національний дизайн Теми на вибір учителя:</p> <p>Комплексна організація території фермерського господарства з використанням символів і атрибутів календарно-обрядових свят</p> <p>Практична робота Художній проект садиби фермера. Орієнтовний перелік результатів праці: описи, нариски, ескізи, колірно-графічні проекти, макети садиби для майбутнього покоління фермерів.</p> <p>Пульти управління, кабіни, місця операторів сучасних транспортних засобів (вітчизняних і зарубіжних)</p> <p>Практична робота 1. Проектне моделювання пошукових макетів виробів з елементами українського національного дизайну.</p>	<p>Знає і розуміє поняття з українського національного дизайну, уміє художньо проектувати форми різних професійних середовищ і застосовує проекти для тиражування на замовлення споживачів, виявляє ставлення до українського національного дизайну і оцінює власні твори дизайну.</p>
2.1.8.	<p>Творчий проект Виявлення потреби у виробі нової конструкції. Формулювання проектного завдання. Графічне проектування: підготовка проектної документації (складальних креслень, специфікації, робочих ескізів, технічних креслень і рисунків). Предметно-пластичне проектування: складання технологічних карток, виготовлення пошукових макетів або виробничих зразків виробів. Випробування, особиста оцінка виробу. Захист проекту. Підведення підсумків.</p>	<p>Розуміє і виконує елементи художнього конструювання за графічним зображенням</p>

2.2.	Декоративний розпис	
2.2.1.	<p>Вступ Декорування в стильовій єдності з українським національним дизайном. Основи комп'ютерної графіки. ІТ-діагностика: комп'ютерна діагностика профілів обдарованості: академічної, естетичної, практичної (практичного інтелекту) Ознайомити учнів з однією з основних векторних програм Corel Draw. Панель інструментів. Панель якостей. Робота з багатокутниками та їх перетворенням. Кольорові палітри в програмі Corel Draw. Декоративний розпис мовою сучасних інформаційних технологій. "Орнамент в стрічці". Оформлення обкладинки книжки, використовуючи мотиви петриківського розпису.</p>	Знає і розуміє поняття з основ комп'ютерної графіки, уміє здійснювати розпис на різних матеріалах і застосовує комп'ютер для проектування розписів, виявляє ставлення до окремих видів комп'ютерної графіки і оцінює власні навчальні досягнення з них.
2.2.2.	<p>Художній розпис по дереву. Регіональні традиції художнього розпису меблів, предметів побутового призначення Практична робота 1. Розробка розпису індивідуального замовлення для певного інтер'єру. 2. Розробка розпису предметів побутового призначення на індивідуальне замовлення. Орієнтовний перелік результатів праці: розписані зразки макетів, шаблонів, картонів</p>	Знає і розуміє поняття з техніки художнього розпису дерева, уміє декорувати розписом дерев'яні вироби і застосовує їх для оздоблення побуту, виявляє ставлення до художнього розпису по дереву і оцінює власні навчальні досягнення з цієї художньої техніки
2.2.3.	Підсумкове заняття: виставка-огляд	Готує власні твори до виставки

9 клас

№ п/п	Зміст навчального матеріалу	Вимоги до навчальних досягнень учнів
1.	ТЕХНІЧНА ТВОРЧІСТЬ	
1.1.	Технічне проектування	
	<i>Ескіз і креслення у технічному проектуванні. Деталювання складальних креслень. Послідовність деталювання. Узгодження розмірів у процесі деталювання.</i>	Використовує у проектуванні елементи технічної графіки
1.2.	<i>Виконання і читання ескізів та креслень деталей. Топографічні і будівельні креслення. Масштаби топографічних і будівельних креслень. Зображення рельєфу місцевості. Читання топографічних і будівельних креслень.</i>	Виконує і читає топографічні і будівельні креслення

1.2.1.	<i>Технічний рисунок проектного зразка</i> Технічні рисунки будівельних споруд в умовах рельєфів.	Виконує технічний рисунок будівельних споруд
1.2.2.	<i>Технічні схеми</i> Гідравлічні і пневматичні схеми, їх читання і зображення.	Складає і читає гідравлічні і пневматичні схеми
1.2.3.	<i>Види технічного проектування.</i> Технічне проектування інженера-конструктора	Обирає один із доступних видів технічного проектування
1.2.4.	<i>Технічні проекти учнів</i>	Виконує технічний проект за власним вибором
2.	ХУДОЖНЯ ТВОРЧІСТЬ	
2.1.	Художня праця	
2.1.1.	Вступ Теми на вибір учителя: Українське сакральне мистецтво і театр Практична робота Виявлення інтересу до професій соціального типів. Діагностика дизайн-обдарованості: тестові і проєктивні методи. Світ професій соціального типів Профінформація. Практична робота 1. Заняття-екскурсія (очна, заочна) в професійне середовище. 2. Ознайомлення з професіограмами соціального типу. 3. Оформлення профінформації соціального спрямування.	Виявляє певний рівень ставлення до особистісно значущих професій. Бере участь у педагогічній діагностиці дизайн-обдарованості естетичного профілю. Розробляє рекламні засоби професії: альбом, стіннівки, куточок профінформації про професії соціального спрямування.
2.1.2.	Садово-паркове мистецтво Теми на вибір учителя й учнів: • Тепличне квітникарство. Фітодизайн: вітчизняний і зарубіжний Практична робота 1. Розробка і макетування індивідуальних проєктів з елементами фітодизайну. 2. Відтворення традиційних технік народних промислів у сфері природного докiлля — у тепличному квітникарстві і фітодизайні. • Плетіння з рослинних матеріалів Практична робота 1. Розробка і макетування предметів інтер'єру і екстер'єру в техніці плетіння з рослинних матеріалів.	Обирає один із видів садово-паркового мистецтва і готує відповідну презентацію для однокласників. Виконує опис, начерк, ескіз, макет інтер'єру чи екстер'єру об'єкта садово-паркового мистецтва. Конструює виріб в

	<p>2. Відтворення традиційних технік народних промислів у сфері природного довкілля — лозоплетіння.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Елементи ароматотерапії. Чаї. Квіткові настої. <p>Кольоротерапія Практична робота</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчення традиційних рецептів. 2. Оволодіння мистецтвом приготування. 3. Етикет чайної церемонії. 4. Організація предметного гармонійного середовища для відновлення і здобуття різних цінних народних технік — ароматотерапії, кольоротерапії. <p>Підготовка бджолиної сім'ї до зимівлі</p> <p>Практична робота</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розробка і виготовлення годівничок для бджіл. 2. Декоративне оздоблення годівничок для бджіл. 	<p>одній із художніх технік.</p> <p>Відтворює традиційну техніку лозоплетіння або сучасні техніки плетіння з різних матеріалів.</p> <p>Створює середовище для арттерапії, кольоротерапії.</p> <p>Володіє рецептами заварювання чаю.</p> <p>Презентує конструкцію годівнички для бджіл.</p>
<p>2.1.3.</p>	<p>Етнічний дизайн костюма Теми на вибір учителя й учнів: Художній шкільний промисел сувенірної іграшки і ляльки Відродження регіональних народних промислів в школі</p> <p>Практична робота</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Проект організації роботи шкільної дизайн-студії з конструювання і моделювання сучасного українського одягу (з урахуванням національної, регіональної форми і декору). 2. Розробка і виготовлення виробів шкільної дизайн-студії з конструювання і моделювання одягу (лялькового; натурального розміру). <p>Основи дитячого ювелірного мистецтва</p> <p>Практична робота Розробка і макетування дитячих ювелірних виробів у школі.</p> <p>Художній шкільний промисел з декоративної обробки шкіряних матеріалів</p> <p>Практична робота Розробка і виготовлення виробів із шкіри (можна її замінників) з національним декором.</p>	<p>Художньо проектує особистісне дизайн-середовище із самостійно обраних елементів дизайну костюма.</p> <p>Конструює пошукові моделі костюмів: лялькових і справжніх.</p> <p>Виготовляє ювелірні прикраси до костюма (макети каблучок, сережок, кулонів, браслетів, ланцюжків).</p> <p>Використовує техніку художньої обробки шкіри або її замінників для конструювання виробів: ремінці, пояси, портмоне, шкіряні палітурки книг, щоденників, записників, футлярів</p>
<p>2.1.4.</p>	<p>Графічний дизайн Теми на вибір учителя й учнів: Проектування фірмового стилю</p> <p>Практична робота</p>	<p>У складі дизайн-групи розробляє один із компонентів</p>

	<p>Проектне моделювання відповідно до фірмового стилю.</p> <p>Проектування з використанням комп'ютерної графіки: векторної, растрової тощо.</p> <p>Практична робота</p> <p>Підготовка до презентації проектів фірмового стилю.</p>	<p>фірмового стилю.</p> <p>Використовує один із видів комп'ютерної графіки.</p> <p>Готує проекти фірмового стилю до презентації.</p>
<p>2.1.5.</p>	<p>Етнодизайн художніх технік</p> <p>Теми на вибір учителя:</p> <p><i>Художня обробка деревини.</i> Шкільні осередки декоративно-ужиткового мистецтва: мозаїка із шпону (маркетрі)</p> <p>Практична робота</p> <p>1. Розробка проекту мікросередовища – етнодизайну з дерева і деревини.</p> <p>2. Організація робочих місць з різних технік художньої обробки дерева і деревини; визначення переліку інструментів, матеріалів, обладнання, унаочнення.</p> <p>3. Виготовлення художніх виробів з дерева і деревини за зразком, зображенням, власним задумом.</p> <p><i>Художня вишивка.</i> Регіональні техніки оздоблення швейних виробів традиційними видами регіонального декору</p> <p>Практична робота</p> <p>1. Розробка проекту мікросередовища з етнічного дизайну вишивки.</p> <p>2. Організація робочих місць з різних технік художньої вишивки; визначення переліку інструментів, матеріалів, обладнання, унаочнення.</p> <p>3. Художнє вишивання за зразком, інструкцією або власним задумом.</p> <p><i>Металопластика.</i> Відродження художніх промислів металопластики в умовах шкільних майстерень</p> <p>Практична робота</p> <p>1. Розробка проекту мікросередовища з етнічного дизайну металопластики.</p> <p>2. Організація робочих місць з різних технік металопластики; визначення переліку інструментів, матеріалів, обладнання, унаочнення.</p> <p>3. Художнє конструювання виробів з металу за зразком, інструкцією або власним задумом.</p> <p><i>Кераміка.</i> Започаткування або відродження регіональних традиційних промислів з кераміки</p> <p>Практична робота</p> <p>1. Розробка проекту мікросередовища з етнічного дизайну кераміки.</p> <p>2. Організація робочих місць з різних технік ліплення; визначення переліку інструментів, матеріалів, обладнання, унаочнення.</p>	<p>Знає види етнічного дизайну:</p> <p>З художньої обробки дерева і деревини; художньої вишивки; металопластики; кераміки тощо.</p> <p>Виявляє певний рівень ставлення до одного-двох видів етнічного дизайну.</p> <p>Майстерно володіє улюбленою технікою художньої обробки матеріалів.</p> <p>Художніми техніками з етнодизайну, застосовує їх у художньому проектуванні для створення пошукових макетів або для оформлення тих чи інших середовищ життєдіяльності.</p> <p>Розробляє проект мікросередовища з етнодизайну у шкільній майстерні.</p> <p>Організовує робоче місце з етнічного дизайну.</p> <p>Художньо конструює вироби за зразком,</p>

	3.Художнє конструювання виробів з пластичних матеріалів за зразком, інструкцією або власним задумом.	інструкцією або власним задумом.
2.1.6.	<p>Український національний дизайн Теми на вибір учителя: Дизайн-студія з інтер'єрів і екстер'єрів. Психологія життєвого середовища (фен-шуй)</p> <p>Практична робота</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Створення середовища шкільної дизайн-студії інтер'єрів і екстер'єрів. 2. Організація дизайн-груп у складі «мислителя-слухача», «художника-глядача», «майстра-діяча». 3. Художнє оформлення інтер'єрів і екстер'єрів з використанням закономірностей фен-шуй. <p>Конструкторське бюро з інженерно-технічного проектування. Елементи інженерної психології та біоніки.</p> <p>Практична робота</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Створення середовища шкільного конструкторського бюро з інженерно-технічного проектування. 2. Організація конструкторських груп у складі «науковця», «кресляра», «технолога». 3. Інженерно-технічні проекти раціоналізатора, винахідника з використанням елементів біоніки. 	<p>Бере участь у створенні шкільної дизайн-студії інтер'єрів і екстер'єрів. Обирає вид художнього проектування у складі дизайн-студії. Використовує закономірності фен-шуй у художніх проектах.</p> <p>Бере участь у створенні шкільного конструкторського бюро. Обирає вид технічного проектування у складі конструкторського бюро. Використовує елементи біоніки в інженерно-технічних проектах.</p>
2.1.7.	<p>Творчий проект Виявлення потреби у виробі нової конструкції. Формулювання проектного завдання. Графічне проектування: підготовка проектної документації (складальних креслень, специфікації, робочих ескізів, технічних креслень і рисунків). Предметно-пластичне проектування: складання технологічних карток, виготовлення пошукових макетів або виробничих зразків виробів. Випробування і особиста оцінка виробу. захист проекту.</p>	<p>Виконує елементи художнього або технічного проектування за власним задумом. Дотримується послідовності проектної творчості: словесне формулювання задуму, кольорографічне проектування, пошукове макетування, випробування і захист проекту.</p>
2.2.	Декоративний розпис	

2.2.1.	<p>Виготовлення панно для інтер'єру в техніці декоративного розпису.</p> <p>Колективна робота. Конкурс на кращий ескіз Композиція та кольорове вирішення згідно з розподіленими обов'язками.</p>	<p>Бере участь у колективній творчості.</p> <p>Виконує обрані зобов'язання щодо виготовлення панно.</p>
2.2.2.	<p>Регіональні техніки художнього розпису в шкільному середовищі.</p> <p>Практична робота</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Створення проекту мікросередовища художнього розпису у шкільній майстерні. 2. Організація робочих місць з розпису різних матеріалів. 3. Художній розпис за зразком, інструкцією, власним задумом. 	<p>Знає регіональні техніки розпису і майстрів.</p> <p>Обладнує місце з улюбленої техніки художнього розпису. Виконує розпис за зразком, інструкцією або власним задумом.</p>
2.2.3.	<p>Підсумкове заняття.</p> <p>Виставка-огляд.</p> <p>Екскурсія до музею декоративно-прикладного мистецтва.</p> <p>Зустріч з майстром декоративного розпису.</p>	<p>Визначає і використовує на практиці елементи художньої творчості</p>